

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	15
Ευχαριστίες	17
Αντί εισαγωγής	19

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ	23
Οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές	28

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	31
Οι απαρχές της Κοινότητας και οι σχέσεις με την Αυτοκρατορία	31
Η διακυβέρνηση από τους υπάτους	32
Η διακυβέρνηση από τον ποντεστά	33
Η διακυβέρνηση από τον λαό	33
Φρειδερίκος Β΄ Χοχενστάουφεν: Βασιλιάς της Σικελίας και αυτοκράτορας της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (1215-1250)	34
Το τέλος της εξουσίας των Χοχενστάουφεν στην Ιταλία - Οι οίκοι των Ανδεγαυών και της Αραγονίας στη νότια Ιταλία	35
Το τέλος του Μεσαίωνα και η ανάδυση μιας νέας εποχής	37
Χαρακτηριστικά του πολιτισμού των Κοινοτήτων	38
Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΩΝ 13ο ΑΙΩΝΑ	39
Η γλώσσα στη λογοτεχνία	40
Η λαϊκή λογοτεχνία	40
Η θρησκευτική λογοτεχνία	41
Η αλληγορική διδακτική λογοτεχνία	42
Η κωμική ρεαλιστική λυρική ποίηση	43
Η Σικελική Σχολή	45
Η μεταβατική περίοδος - Guittone D'Arezzo	47
Το «Ευγενές Νέο Ύφος» (Dolce Stil Nuovo)	48
Η αντίληψη για τον έρωτα και τη γυναίκα	51
Δάντης (Dante Alighieri)	53

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	67
Η απόπειρα αποκατάστασης της Αυτοκρατορίας από τον Ερρίκο Ζ΄ του Λουξεμβούργου (1308-1313)	67
Η μεταφορά της παπικής έδρας στην Αβινιόν (1305-1377) - Η Ρωμαϊκή Δημοκρατία του Κόλα ντι Ριέντσο	68
Το Σχίσμα της Δυτικής Εκκλησίας (1378-1417)	68
Οι ρίζες του σύγχρονου καπιταλισμού	69
Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 14ου ΑΙΩΝΑ	70
Πετράρχης (Francesco Petrarca)	70

Το “Canzoniere” και οι «Θρίαμβοι»	78
Βοκκάκιος (Giovanni Boccaccio)	82
ΑΛΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ 14ου ΑΙΩΝΑ	104
Διδακτική-αλληγορική λογοτεχνία	104
Francesco da Barberino	105
Cecco d'Ascoli	105
Fazio degli Uberti	105
Federico Frezzi	106
Οι χρονογράφοι	106
Dino Compagni	107
Giovanni Villani & Matteo Villani	107
Marco Polo	108
Τα μυθιστορήματα	108
Andrea da Barberino	109
Θρησκευτική λογοτεχνία	109
Λυρική ποίηση και νουβέλες	111
Antonio Beccari	111
Antonio Pucci	112
Οι νουβέλες του Giovanni Sercambi	112
Franco Sacchetti	113

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΟΥΔΑΡΧΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ	115
Τα κράτη Σινιορίες στην Ιταλία – η μετατροπή των Σινιοριών σε Πριγκιπάτα	117
Το Βασίλειο της Νάπολης μεταξύ των οίκων των Ανδεγαυών και της Αραγονίας	119
Το παπικό κράτος κατά το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα	120
Τα μεγάλα ταξίδια της Αναγέννησης: η ανακάλυψη του Νέου Κόσμου και η ίδρυση των αποικιοκρατικών αυτοκρατοριών	121
Ο ουμανιστικός-αναγεννησιακός πολιτισμός	123
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	134
Η λογοτεχνία στη δημόδη γλώσσα κατά το πρώτο μισό του 15ου αιώνα	134
Η λογοτεχνία κατά το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα	138
Λορέντσο των Μεδίκων, ο Μεγαλοπρεπής (Lorenzo dei Medici)	139
Angelo Poliziano	140
Luigi Pulci	144
Gerolamo Savonarola	148
Η ουμανιστική λογοτεχνία στη Φεράρα και τη Νάπολη: Boiardo και Sannazaro	149
Giovanni Pontano	149
Matteo Maria Boiardo	150
Iacopo Sannazaro	155
Οι δύο πιο αντιπροσωπευτικές μορφές του ιταλικού Ουμανισμού	157
Leon Battista Alberti	157
Λεονάρντο ντα Βίντσι	158

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	161
Η Αναγέννηση	164
Η εποχή των ιταλικών πολέμων (1494-1559)	164

Κλασικισμός, θεώρηση της αντίθεσης, αντικλασικισμός, μανιερισμός	165
Νικολό Μακιαβέλι	167
Ludovico Ariosto	181
Ο κλασικισμός και η δημιουργία των νέων προτύπων	191
Pietro Bembo: μια κουλτούρα ουμανιστική, κοσμική και αυλική	192
Baldassarre Castiglione: ο αυλικός	194
Ο Giovan Giorgio Trissino και η διαφορετική κλασικιστική υπόθεση	195
Giovan Giorgio Trissino	196
Το σύστημα των ειδών	196
Η νουβέλα και το θέατρο	197
Πολυγλωσσία και αντικλασικισμός	199
Angelo Beolco, ο επονομαζόμενος «Ruzzante»	200
Pietro Aretino	202
Η πολιτισμική κρίση στη Φλωρεντία και την Τοσκάνη	204
Francesco Guicciardini	204
Ο Francesco Berni και το «μπουρλεσκιανό» μοντέλο	207
Michelangelo Buonarroti (Μιχαήλ Άγγελος)	208
Monsignor Giovanni Della Casa	209
Βιογραφίες καλλιτεχνών και αυτοβιογραφίες	210
Η κοινωνία του παλαιού καθεστώτος (1559-1690)	210
Torquato Tasso	210
Η Commedia dell'Arte	221

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	223
Από τον μανιερισμό στο μπαρόκ	226
Το μπαρόκ	227
Ο Marino και άλλοι Ιταλοί ποιητές	228
Giovanni Battista Marino	229
Alessandro Tassoni	232
Gabriello Chiabrera	233
Fulvio Testi	234
Μυθιστόρημα σε πεζό λόγο: ένα νέο είδος	234
Η νέα φιλοσοφία	235
Γαλιλαίος (Galileo Galilei)	237
Tommaso Campanella	241
Giordano Bruno	243
Paolo Sarpi	245

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ (1690-1789)	247
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ	248
Η νέα λογοτεχνία	248
Άλλα πολιτισμικά πρότυπα	249
Μεταρρύθμιση της ποιητικής γλώσσας στην Ιταλία	250
Η εποχή της κριτικής	251
Giambattista Vico	252
Η Αρκαδία	255

Ο κόσμος του μελοδράματος.....	257
Pietro Metastasio	257
Ο Διαφωτισμός	259
Ο Ιταλικός Διαφωτισμός	261
Κοινωνικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις	263
Η Βενετία και ο Carlo Goldoni	264
Carlo Goldoni	265
Η Ακαδημία της Γροθιάς	272
Giuseppe Parini	275
Ο νεοκλασικισμός	281
Vittorio Alfieri	284

Ο ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	289
Νεοκλασικισμός	291
Vicenzo Monti	292
Ugo Foscolo	297
Ρομαντισμός	307
Ρομαντισμός, διαφωτισμός, νεοκλασικισμός: ομοιότητες και διαφορές	310
Τα θέματα της ρομαντικής λογοτεχνίας	312
Alessandro Manzoni (1785-1873)	314
Giacomo Leopardi	322
Επαναστατική και πατριωτική λογοτεχνία	330
Η δημοκρατική σχολή	331
Giuseppe Mazzini	331
Francesco Domenico Guerrazzi	332
Luigi Settembrini	332
Carlo Cattaneo	333
Carlo Tenca	334
Carlo Pisacane	334
Η καθολική-φιλελεύθερη σχολή	335
Antonio Rosmini	335
Vincenzo Gioberti	335
Cesare Balbo	336
Massimo D'Azeglio	336
Niccolò Tommaseo	337
Τα «scherzi» του Giuseppe Giusti	338
Η σατιρική προσέγγιση του Giuseppe Gioacchino Belli	339
Η χρήση της διαλέκτου από τον Carlo Porta	340
Η λυρική, η αφηγηματική και η πατριωτική ποίηση	340
Ύστερος ρομαντισμός	341
Giovanni Prati	341
Aleardo Aleardi	342
Giovanni Berchet	342
Ippolito Nievo	343
Η κριτική και η γέννηση της λογοτεχνικής ιστοριογραφίας:	
Francesco De Sanctis	345
Η αντίδραση κατά του ρομαντισμού	346
Η «Scapigliatura» του Μιλάνου	346

Paolo Valera	349
Carlo Dossi	349
Emilio Praga	350
Arrigo Boito	350
Ο Giosuè Carducci και ο κριτικός κλασικισμός	351
Θετικισμός	354
Νατουραλισμός	355
Βερσιμός	356
Giovanni Verga	356
Η σχολή του βερσιμού	362
Luigi Capuana	362
Federico De Roberto	363
Grazia Deledda	363
Antonio Fogazzaro	365
Matilde Serao	367
Ο Carlo Collodi και «Οι περιπέτειες του Πινόκιο»	367

ΜΕΤΑΞΥ 19ου ΚΑΙ 20ου ΑΙΩΝΑ: Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΜΗΣ

Το κίνημα της παρακμής	369
Το ευρωπαϊκό κίνημα της παρακμής	371
Gabriele D'Annunzio	372
Giovanni Pascoli	381

Ο ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	389
ΤΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ό ΑΙΩΝΑ	395
Η πρώτη εικοσαετία του 20ού αιώνα	395
Κρεπουσκολαρισμός	396
Guido Gozzano	396
Sergio Corazzini	397
Corrado Govoni	398
Φουτουρισμός	398
Filippo Tommaso Marinetti	400
Aldo Palazzeschi	401
Οι «Vociani» και η ποίηση του «αποσπάσματος»	403
Scipio Slataper	404
Giovanni Boine	404
Piero Jahier	404
Carlo Michelstaedter	405
Ο Federigo Tozzi και το <i>La Torre</i>	405
Ο κριτικός λόγος	406
Benedetto Croce	407
Piero Gobetti	408
Antonio Gramsci	409
Giovanni Papini και Giuseppe Prezzolini	411
Giovanni Papini	411
Giuseppe Prezzolini	412
Renato Serra	412
Giuseppe Antonio Borgese	413
Emilio Cecchi	413

Giacomo Debenedetti	414
Luigi Pirandello	415
Italo Svevo	422
Η νέα ποίηση: Saba και Ungaretti, Campana και Rebora	425
Umberto Saba	425
Giuseppe Ungaretti	428
Dino Campana	432
Clemente Rebora	433
Σουρεαλισμός	435
Alberto Savinio	436
Tommaso Landolfi	436
Antonio Delfini	437
Dino Buzzati	437
Ρεαλισμός	437
Romano Bilenchi	437
Ignazio Silone	438
Carlo Bernari	438
Ερμητισμός	439
Salvatore Quasimodo	440
Alfonso Gatto	443
Leonardo Sinisgalli	443
Eugenio Montale	444
Carlo Emilio Gadda	447
Νεορεαλισμός (1945-1955)	448
Elio Vittorini	449
Cesare Pavese	451
Beppe Fenoglio	452
Vasco Pratolini	453
Carlo Levi	453
Alberto Moravia	454
Leonardo Sciascia	455
Vitaliano Brancati	455
Giorgio Bassani	456
Primo Levi	456
Giuseppe Tomasi Di Lampedusa	456
Μεταξύ νεορεαλισμού και πειραματισμού: η δεκαετία του 1950	457
Pier Paolo Pasolini	458
Μετα-ερμητισμός	460
Sandro Penna	460
Mario Luzi	461
Franco Fortini	461
Andrea Zanzotto	461
Carlo Betocchi	462
Paolo Volponi	463
Η «Ομάδα '63» και η νέα πρωτοπορία	463
Italo Calvino	464
Umberto Eco	465
Edoardo Sanguineti	466
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	467
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία	467
Ελληνική βιβλιογραφία	477